

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
t.: : detési irodák. : : :

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 119. szám.

Csütörtök, május 27.

Diadalmas harcaink az oroszszal.

Budapest, május 27. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.)

Mackensen seregei folytatják előrenyomulásukat, az orosz foglyok száma 25.000-re emelkedett.

Az olasz határon jelentéktelen esatározások folynak.

Budapest, május 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés az északkeleti hadszínterről:

Przemysl ellen tart a csata.

Mackensen vezérezredes hadserege támadva a San mindkét oldalán, délkeleti irányban sikeresen nyomul előre és Radymnotól keletre a Sanon való átkelést kiküzdötte.

A hatodik osztrák-magyar hadtest rohammal elfoglalta a zagrodi hídfőt. E várostól keletre, Przemysltől délre és délkeletre hadseregeink az oroszok erős, részben betonozott állásai ellen lassan előrehaladó támadásban vannak.

A legutóbbi két nap harcában beszállított foglyok száma huszonöt ezerre emelkedett. Hadianyagban tegnap estig ötvennégy könnyű, tíz nehéz ágyut, hatvannégy gépfegyvert és tízenégy löszerkocsit zsákmányoltunk.

A Dnyesztvertől délre és Orosz-Lengyelországban az általános helyzet változatlan.

A Visztulától északra egy ütközetben kilencszázkilencven orosz elfoglunk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, május 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 26.
A nagy főhadiszállás jelenté:

Keleti hadszíntér:

Egyes gyöngye éjjeli támadásokat visszavertünk.

Délkeleti hadszíntér:

Mackensen vezérezredes hadserege zömének támadása jól halad. Radymnotól délkeletre heves harc után elfoglaltuk Swiete helységet, Radymnotól keletre az osztrák-magyar csapatok elfoglalták a San nyugati hídfőjét, mire a Sanon való átkelést is kikényszerítettük.

Tovább északra csapataink harc után elérték a Lazytól és Laszkitól keletre fekvő vidéket és a Korzenica—Zapalow vonalat a Labaszowka mentén.

A hadifoglyok száma és a zsákmányolt hadiszer szaporodik.

Háborunk Olaszországgal.

Budapest, május 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Délnyugati hadszíntér:

Tirolban az ellenséges különítmény bevonult Condinoba (Judicari).

A Paden-szorosnál, Marmolatotól északkeletre az olaszok az első lövésekre megfutamodtak.

A kariníhiai határon csapataink több támadást az olaszok jelentékeny veszteségei mellett visszavertek.

Plöckentől nyugatra az ellenség megfutamodott és hátrahagyta fegyvereit.

A partvidéki határterületen eddig még nem fejlődtek ki harcok.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A nyugati hadszíntér.

Budapest, május 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, május 26.
A nagy főhadiszállás jelenté a nyugati hadszínterről:

A Bellewaarie-tótól nyugatra ujonnan elfoglalt állásaink ellen intézett éjjeli ellenséges előretörést könnyűszerrel visszautasítottuk. Az angoloktól zsákmányolt géppuskák száma tízre emelkedett.

Giwenchtyől északra színes angoloknak tegnap este sikerült legelői levő árkaik egyik klszögölő részének birtokába jutniok.

Tovább délre a Liewin és Loretto-magaslat között délután a franciák nagy mélybe tagozott támadást kezdtek, amely teljesen megghiusult.

A Souches - Bethune-i utfól északra és délre eleinte sikerült az ellenségnek árkaikba behatolnia, de éjjel támadásokkal ezeket ismét teljesen visszafoglaltuk. Egyszáz francia hadifogoly maradt kezünkön.

Souchestől délre is fehér és színes franciáknak itteni vonalaink ellen több ízben ismételt erős támadásai közvetlenül az akadályok előtt teljesen összeomlottak. Az ellenség mindenütt igen súlyos veszteségeket szenvedett. A Loretto-magaslaton folyt harcoknál különösen kitűnt egy sziléziai gyalogezred.

Az ellenségnek Bois de Prétre keleti részén ellenünk intézett előretörését könnyűszerrel visszavertük.

Lenstől délre pilótáink lelőttek egy ellenséges repülőgépet

A hadikölcsön meghosszabbítása.

B u d a p e s t, május 26. A „Torontai” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.)

Tekintettel különösen a kisebb közönség részéről történő tömeges második hadikölcsön-jegyzésekre, amelyek lebonyolítása a pénzügyminiszternek a hadbavonulások folytán erősen megcsökkent személyzetével jelentékeny technikai nehézségekbe ütközik, valamint arra, hogy az eredeti aláírási határidő legnagyobb része alatt a közvélemény elsősorban az olasz kérdés fejleményeivel foglalkozott, úgy, hogy a hadüzenet megtörténte óta jóval nagyobb számmal fordulnak elő jegyzések mint azelőtt, miből kétségtelen, hogy a hadüzenet nemesak olyanokat fog kölesönjegyzésre buzdítani, akik eddigelé nem jegyezték s az olasz háboru elkerülése esetén talán nem is jegyezték volna, de újabb s nagyobb jegyzésre serkenti azokat is, kik idáig már jegyezték. — a pénzügyminiszter elhatározta, hogy az aláírás időtartamát június 7-ikéig bezárólag meghosszabbítja.

E tárgyban a pénzügyminiszter a Budapesti Közlöny esütörtöki, május 22-iki számában hirdetményt tesz közzé, mely szerint az 1915. évi 5½%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölesönre vonatkozólag május 8-ikán kiadott aláírási felhívásokra való hivatkozással ezenel közhírré tétetik, hogy a szóbanfegő kölesönökre nézve a május 12-ikétől május 26-ikéig bezárólag megállapított aláírási határidő meghosszabbítatik olyképp, hogy nyilvános aláírás a hivatkozott aláírási felhívásokban felsorolt hivataltos aláírási helyeknél és az azok által a pénzügyminiszterium jóváhagyásával felhatalmazott intézeteknél május 26-ikán tul még június 7-ikéig bezárólag is történhetik.

A május 27-ike és június 7-ike közt történő aláírásoknál az aláírási ár, ha az aláírásakor az egész aláírt összeg befizetetik:

először, az 5½%-os járadékkölesönök minden 100 korona névértékeért 91 koronában;

másodszor, a 6%-os járadékkölesönök minden 100 korona névértékeért 97 korona 70 fillérben állapittatik meg.

Az aláírási felhívásokban körülírt kedvezményes fizetési módozat igénybevétele esetén a részbefizetések a meghosszabbított aláírási időben történendő jegyzéseknél is az aláírási felhívásokban megállapított időpontokban teljesítendők s így a részbefizetési kedvezmény igénybevétele esetére az aláírási ár:

először, az 5½%-os járadékkölesönöknél 91 korona 20 fillért,

másodszor, a 6%-os járadékkölesönöknél 98 koronát tesz ki

akkor is, ha az aláírás a május 27-ikétől június 7-ikéig bezárólag terjedő időben történik.

Az aláírási felhívásokban foglaltak egyébként mindenben kiterjednek a május 27-ikétől június 7-ikéig bezárólag terjedő határidőben teljesítendő aláírásokra is.

Kulturmunka a háboruban.

— A Torontálmezei Közművelődési Egyesület működése. —

Nagybeeskerek, május 27.

A Torontálmezei Magyar Közművelődési Egyesület tegnapi igazgatósági ülésén mutatta be az elnökség az egyesület lefolyt évi működéséről szóló terjedelmes és gazdag évi jelentést, amelyet az igazgatóság az egyesület május hó 30-ikán tartandó rendes évi közgyűlése elé terjeszt.

A jelentést, amely örvendetes képét nyújtja a vármegyében a nagy világháboru közepette is változatlan agilitással és szép eredménnyel folyó kulturmunkának, az alábbiakban bő kivonatban érdemesnek tartjuk ismertetni.

A jelentés a következőképp hangzik:

Amidőn a most lefolyt esztendőben végzett munkásságunkról az igen tisztelt közgyűlésnek beszámolunk, bus érzések töltönek el bennünket. Az emberiség történetében a művelődésnek nem volt szomorubb korszaka, mint az, amelyben élünk. A kulturának gyászfátyolt kell öltetnie s megtörtén, lehajtott fővel kell kiállani a porondra, mert mindaz a nagy, nemes, gyönyörű eszme és cél, mindaz az évszázados nagy, nemes, gyönyörű munka, amelylyel az emberiség fejlődésének előmozdítását, az emberiség meg-nemesítését akarta szolgálni, ugyszólván romokban hever s legszebb eszményeit leliporva látja.

Ellenségeink, köztük a világ legkulturáltabbnak hitt és tisztelt nemzetei, egy rettenetes világháborút idéztek föl, amelyben megsefoltak minden kulturát s minden nemes, szépet és jót a borzalmas pusztulásba löktek.

Ebben a kétségbeesett szomorú időben és helyzetben nekünk magyaroknak igazán csak az az egy fölemelő vigaszunk van, hogy ezt a világpusztulást nem mi idéztük föl

s hogy ami nemes érzés ebből a világpusztulásból kivált, az a miénk magyarokat, Magyarországot egész népét beragyogja. Ebben a világháboruban táru az egész világ szemé elé minden eddig elrejtett vagy nem ismert érnnyünk, kulturánk nagysága és erőssége. A rettenetes láng-tenger borzalmas fénye ragyogó világossággal emeli ki minden értéinket, úgy, hogy igazán a legszebb reménnyel s a legteljesebb bizalommal tekinthetünk hazánk és nemzeti művelődésünk jövődjé elé.

Ebből azután vigasztaló tényként emelhetjük ki egyuttal azt is, hogy mindazok, akik a magyar kultura érdekében fáradoztak, nem dolgoztak hiába, mert a világföfordulásban művelődésünk olyan magas színvonalat mutat, amely minden nemzetekével legalább is egy sorban áll. A világháboru borzalmainak ezt az egyetlen kimagasló gyönyörű szírtjét pedig a kulturmunka építette és szilárdította meg.

Ennek a nagy kulturmunkának immár h á r o m t e l j e s é v t i z e d e erejéhez mért tevékeny munkása a mi egyesületünk is s ha valami megnyugtatót keresünk a világháboru rettenetességében, ebből a megnyugvásból mi is részt kérhetünk.

Három évtizede, hogy Egyesületünk megalakult s most harmincadszor gyűlünk össze, hogy lefolyt évi tevékenységünket bemutassuk s a nagy nyilvánosságnak is elmondjuk, hogy miképpen dolgoztunk s mit végeztünk.

Képzeltető, hogy ezekben a rendkívüli nehéz időokban olyan szerény anyagi eszközökkel rendelkező kulturintézménynek, mint egyesületünk, szintén igen nehéz helyzetünk volt. Annál is inkább, mert tevékenységünk háromnegyedrészre a háboru idejére esik s vármegyénk a déli had-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROS! SZINHAZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, május hó 27-én két előadás: délután 5 órakor zónaelőadás féihelyárrakkal és este 9 órakor rendes helyárrakkal

A legbrilliansabb filmprodukcio:

AZ ÖRDÖG.

Fantasztikus dráma három felvonásban.

Elsőrangú, tiszta, óriási nagy képek.

Weisz Kobi nászuton.

Minden eddigi föfilmuló vigjáték négy felvonásban.

Háborus hirodó.

105 x 24

Minden előadás katonazenével.

Köz
ken

6010
közs
József
tenk
Magy
Hie
Hans
Qui
Sch
Kau
Mo
Seg
100
szem
500
deák
300
társu
6086

műveletek határán van, azonkívül anyagi erőforrásaink is megcsappantak.

A súlyos helyzet dacára is, egyesületünk az áldozatoktól s a megnehezült munkától vissza nem riadt s változatlan energiával és mozgékonyasággal igyekezett szolgálni a magyar közművelődést a háborúban is. Tevékenységünk túlnyomó részben természetesen a háború jegyében folyt. Munkásságunkat ahol csak lehetett, összekapcsoltuk a háború kérdéseivel s a kultúra eszközeivel igyekeztünk egy-egy kövecskét odahordani ahhoz a diadaloszlophoz, amely a világháborúból mindnyájunk hite szerint a mi számunkra fog megépülni. Oktattunk, lelkesítettünk és bátorítottunk. Igyekeztünk növelni a nép önbizalmát, erősíteni hitét a győzelemben s fokozott munkára serkentettük a polgári életben, hogy az államélet itthon teljesen zavartalanul folyjon, ezzel is erősítve a harctéren küzdőket. Résztvettünk a háborús jótékonyaság munkájában, sebesült harcossaink szenvedéseit a kultúra eszközeivel igyekeztünk enyhíteni s általában minden alkalmat megragadtunk, hogy hozzájáruljunk a remélhető és majdan eljövendő győzelem kivívásához.

Ez a képe általánosságban a mostani nagy időkből végzett munkásságunknak s nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy kötelességünket a világháború rettenetes viharában is teljesítettük.

Mielőtt a lefolyt évben végzett munkásságunkat részleteznék, egyesületünk egyik oszlopos tagjáról kell kegyelettel megemlékeznünk.

Egyesületünk igazgatóságának egyik nagyérdemű tagja, dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi 1915. évi március hó 29-ikén meghalt. Dr. Klein Mór egyesületünk legrégibb és legbuzgóbb tagjai közé tartozott, ott volt ezelőtt harminc évvel alapítónk között s három évtizeden át folyton fáradhatatlanul, lelkesedéssel vett részt egyesületünk minden kulturális munkájában.

Igaz, mély részvétellel kell tehát megemlékeznünk dr. Klein Mór elhunytáról s indítványozzuk, hogy emlékét, az egyesület körül szerzett hervadhatatlan érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsük meg.

Ezekután pedig áttérünk lefolyt évi munkásságunk részletezésére. Munkásságunkat minden évben

a szüneti gyermektelepítéssel

vezetjük be. Erre irányuló munkánkat a múlt év június havában is teljes erővel és sikerrel indítottuk meg, azonban az eredményt megzavarta időközben a háború, amely a szüneti második felében kitört. 31 nem magyar ajkú iskolás-gyermeket telepítettünk ki a nyári szünetre magyar városokba. És pedig a vármegye hét községéből: Nagyjécsáról, Nagyörszről, Kisjécsáról, Szentberbáláról, Mokrinból és Cserépaljáról Szegedre, Makóra és Hódmező-Vásárhelyre. Július havában a gyermekek a legnyugodtabban és rendes körülmények között töltötték a szünetet, de augusztusban a szülők egyrésze a gyermekeket hazavitte, másrésze a telepeken hagyta, azonban az ellátási költségekhez való hozzájárulásuk elmaradt s ezt teljesen nekünk kellett fedezni s egyben gondoskodni, hogy a gyermekek augusztus végével hazakerüljenek. A háború kitörésének első nagy izgalmi között ez sok gondot okozott nekünk, mert egyes szülők és egyes tanítók bevonultak s azóta nem egy közülük hősi halált is halt a hazáért, vagy a fogságba került. Mindazonáltal a telepítést teljes rendben lebonyolítottuk s a gyermekek mind hazakerültek. Természetesen azonban a háborús zavarok következtében a telepítési költségek ugy-

szólván egészen egyesületünkre háramlottak, ami tetemes anyagi terhet jelentett.

A kitelepítéssel kapcsolatos s több év óta szép sikerrel folyó eseregységek elhelyezésünk a lefolyt évben a háború miatt elmaradt.

A háború következtében, amely most már egész évi munkásságunkon keresztülvonul, az egyesületünknek különös gondját képező

a népművelésnek

más tartalmat kellett adni. A népművelést, amelyet az iskolán kívül való oktatással, ismeretterjesztő előadásokkal, hasznos könyvek és folyóiratok ingyenes kiosztásával végeztünk, összekapcsoltuk a háborúval, illetőleg a háborús kérdésekkel. Összes ismeretterjesztő előadásaink arra irányultak, hogy a nép bizalmát, hitét, öntudatát növeljük, erősítsük, hogy a rendes polgári munka fokozásával hozzájáruljanak harctéren küzdő testvéreink sikeréhez. A népművelésre irányuló munkánknak legkiemelkedőbb részét az elmúlt évben is

a népies ismeretterjesztő előadások

képezték s a háború izgalmi dacára is sikerült a nép érdeklődését olyan mértékben az előadások köré irányítani, hogy az érdeklődés, az előadások látogatottsága alig csökkent. 12 községben 135 előadást tartottunk 1914 novemberétől kezdve folyó évi áprilisig minden vasárnap, amelyeken az előjáróságok és iskolaszéki elnökök által hitelesített beszámoló jelentések szerint összesen 13.770 hallgató volt jelen. Az idén a hallgatóság nemén is meglátszott a háború, mert az előadásokon a nők voltak képviselve nagyobb számmal. Az előadásokat ugyanis 8376 nő és csak 5394 férfi látogatta. Egyesületünket a munkájában az Országos Szabadoktatási Tanács anyagilag 650 koronával támogatta, amely az előadók díjazására szolgált, a tiszteletdíjakhoz azonban egyesületünk is több száz koronával járult hozzá, mert a kultuszterület terhére csak az előadások egyrésze talált fedezetet.

Az előadások, mint már előbb is említettük, mind a háború jegyében folytak le. Az előadókkal úgy válogattunk meg előadásaink tárgyát, hogy azok a nagyközönségnek a háborútol főlidézett lelkiállapotával voltak kapcsolatban. Mind olyan előadásokat tartottak, amelyek tárgvuánál és tartalmuánál fogva alkalmasak voltak a nép hazafias lelkesedésének, kitartásának, bizalmának és áldozatkészségének emelésére s amelyek vonatkozásban voltak a háború folytán fölmerült társadalmi kérdésekkel. Minden előadónk ezekkel a kérdésekkel foglalkozott. Nevezetesen a hadbavonultak hátramaradottjainak anyagi és erkölcsi támogatására, a sebesültek ápolására, a hadbavonult katonák téli ruhával való ellátására buzdították a népet, az egészségügyi kérdéseket taglalták, a hadviselés idején fellépő járványos és ragadós betegségek ellen való védekezésre oktattak s a háborúval kapcsolatos történelmi földrajzi és szociális ismereteket közölték a néppel. Egyszóval igyekeztünk odahatni mi is, hogy e munkánkkal hozzájáruljunk ahhoz, hogy a nemzet erkölcsi ereje a jelenlegi nagy megpróbáltatások férfias elviseléséhez megacéloztassék. S hogy ez a munkánk nem volt meddő, azt úgy hisszük bizonyítja az a változatlan nagy érdeklődés, amelylyel a nép e munkánk köré csoportosult. Lelkes segítők voltak ebben a munkában a falvaknak itthon maradt értelmisége, derék tanítóink, lelkeszeink s azonkívül mások is az értelmiség köréből.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **A hadikölcsön.** A Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezettel a már közlötökön felül a következő újabb jegyzések történtek:

Bégaszentgyörgyi községi takarékpénztár 60100 K, Luts János 18000 K, Katalinfalvai községi takarékpénztár 13000 K, Guttenkunszt József 12000 K, Heck Domokos 6000 K, Guttenkunszt János 5000 K, Torontálvármegyei Magyar Közűvelődési Egyesület 5000 K, ifj. Hie József 4000 K, Pozojevits Miklós 3000 K, Hansel Teréz 2000 K, Kónya Ferenc 2000 K, Quint Zsuzsanna 1600 K, Pétri József 1500 K, Schröder Egyed 1200 K, idb Stein Péter 1200 K, Kauffmann Ferenc 1000 K, Pencz Antal 1000 K, Moldován Lyuba 1000 K, Nagybecskereki Segélyegylet m. sz. 1000 K, Brunet Antal 1000 K, dr. Nagy Dezsőné 900 K, Magyar-szentmihály községe 800 K, Baráczius Teréz 500 K, Nagybecskereki áll. felsőkeres. iskola deáksegélyző egyesület 300 K, Osztie Béla 300 K, Szentisir építési tőke 200 K, Rózsafűzér társulat 100 K. Az eddigi jegyzések összege 608650 korona.

A Torontálvármegyei Központi Hitelszövet-

kezet a hadikölcsönre 1915 június hó 7-éig fogad el jegyzéseket.

— **Katonahalál.** Taba Mózés 26 éves keviszöllői születésű 29. gyalogezredbeli póttartalékos tegnap a nagybecskereki József-kórházban meghalt. Az elhunyt katonát ma d. u. 2 órakor temetik a kórházból a gör. kel. temetőbe.

— **Bégaszentgyörgyi jegyzése a hadikölcsönre.** Bégaszentgyörgyi község lakosai igazán példaadóan vesznek részt a második hadikölcsön jegyzésében. A második hadikölcsönre ugyanis a Bégaszentgyörgyi Községi Takarékpénztárnál 468.400 koronát, a bégaszentgyörgyi postahivatalnál 35.900 koronát, összesen tehát 504.300 koronát jegyeztek a bégaszentgyörgyiiek. Az első hadikölcsönre 165 ezer korona jegyzés történt, de ebben benne volt a község jegyzése is. Nagyobb összegeket jegyeztek: Orsó Gáspár jegyző 100.000 kor., Szauer Béla 32.000 kor., Quint József 27.000 kor., Bayer János 20.000 kor., Luts János 18.000 kor., ifj. Till Pál 16.000 kor., Zacharias Ferenc 15.000 kor., Gutenkunszt József

12.000 kor., Szerdahelyi Károly 10.000 kor., ifj. Bayer Pál 10.000 kor.

— **A módosi vonatrabló.** A temesvári kir. törvényszék, mint büntetőbíróság most hozta meg ítéletét Dobosán György vasuti kalauz bűnygyében, aki tudvalevőleg a módosi vonat pénztárát feltörte és abból tizezer koronát ellopott. A konokul tagadó vádlottat a terhelő bizonyítékok alapján a bíróság bűnösnek mondotta és lopás büntette miatt három és fél évi fegyházra ítélte.

— A hazaárulással vádolt bárányosiakat fölmentették. A szegedi honvédhadosztálybírósa most hozott ítéletet abban a hazaárulási bűnpörben, melyet ma egy hete kezdett tárgyalni Pancsován a városháza nagytermében. A vádlottak padján Erdélyán Koszta bíró, Popovics Tódor községi pénztáros, Murar Szima községi esküdt, Dehlyán Miklós községi írnok, Popeszku Damján görög keleti lelkész, Magyar Pál, Hegvén Pál, Popeszku Péter, Alga György, Idivorján Szima bárányosi és Sztojakov Lázár borcsai lakosok ültek a Kbtkv. 327. szakaszában körülírt és a Kbtkv. 328. szakasza szerint kötél általi halállal büntetendő az állam hadiereje ellen irányuló bűntett miatt, melyet a vádirat szerint azzal követtek el, hogy előzetes együttes megbeszélés után, minden kényszerítés nélkül, tehát önszántukból, a szomszédos Boreza községben tartózkodó ellenséges szerb katonák behívására indultak. Ezen útjuk közben előzőleg azonban Ardeleán Koszta, Popovics Tódor és Murar Szima a Torontálalmás és Galagonyás községben tartózkodó saját haderőnk állapotát és erejét kikémlték. A tárgyaláson a vádlottak mindvégig tagadták a terhükre rótt hazaárulást, illetőleg az állam hadiereje ellen elkövetett bűntettet és mivel sem tárgyi bizonyíték nem merült fel ellenük, sem pedig a tanúk nem igazolták a vádat, a honvédhadosztálybírósa felmentette valamennyi vádlottat. Az ítélet négy vádlottal szemben jogerős, mivel az ügyész sem felebbezett.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink —

A főrendiház ülése.

Budapest, május 26. A „Torontál“ eredeti távirata. A főrendiház tegnap délután Josika Samu báró elnöklésével ülést tartott, amelyen a formalitások után Tisza István gróf miniszterelnök szólalt föl. Tisza felszólalásában utalt délelőtti képviselőházi beszédére s hangoztatta, hogy az olasz hadüzenet folytán a kormányra s a társadalomra újabb kötelezettségek várnak. A kormány mindent elkövet a siker érdekében.

Csernoch János hercegprímás megbotráncosát fejezi ki az olasz perfidia miatt s reméli, hogy hadseregünk győzelmesen tér vissza.

Ezután az elnök Isten áldását kérve a hadseregre, az ülést bezárja.

Jenő herceg vezérezredes.

Budapest, május 26. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk. Bécsből sürgönyzik:

A király Jenő főherceghez intézett kéziratával a főherceget vezérezredesi rangra emeli. A király örömét fejezi ki, hogy a főherceget léptetheti elsőnek erre az új rangra.

Nagy tüntetés a fővárosban az olaszok ellen.

Budapest, május 26. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Budapest főváros törvényhatósága tegnap délután ülést tartott, amelyen Bárczy polgármester és Váczonyi elítelték az olasz perfidiát s ünnepelték szövetségeseinket. Ezután a hadikölcsönre tíz milliót jegyezték s a királyhoz, a szövetséges uralkodókhöz, főparancsnokságunkhoz és flottaparancsnokságunkhoz üdvözlő táviratokat intéztek.

Az ülés után a törvényhatóság tagjai a Petőfi-szoborhoz vonultak s a tüntető

körmenet élére állottak. A Petőfi-szobornál tízezrek gyülekeztek s lámpások, fáklyák és zászlók rengetegével 7 órakor tüntető körmenetre indultak.

A menet élén vaskeresztes tisztiek haladtak a birodalmi zászlóval s velük a mi katonáink. A tömeg viharosan éltette a szövetségeseiket s abcugolta az olaszokat.

A menet először a Váci-utcába vonult a német konzulátus elé, majd az Andrássy-utca a török konzulátus elé s itt lelkes ovációkat rendeztek. A német konzulátusnál Fürstenberg gróf, a török konzulátusnál Achmet Mikmet főkonzul köszönték meg szép beszédben az ovációt. Azután az Országos Kaszinó elé és a munkapárthoz vonultak, ahol szintén beszédek hangzottak el. Jó ideig tartott a tüntetés, de azután zuhogó zápor szakadt le, amely szétoszlatta a tömeget.

A lengbergi orosz kormányzó elutazása.

Budapest, május 26. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Krakóból sürgönyzik:

Ideérkezett jelentések szerint, Bobrinsky gróf lengbergi orosz kormányzó elutazott Lengbergből Szentpétervárra s többé nem is tér vissza.

Zsitvay Leó meghalt.

Budapest, május 26. A „Torontál“ eredeti távirata. Zsitvay Leó kuriai tanácselnök, a kiváló magyar jogász, tegnap meghalt.

Hirdetések.

Nagybecskerek r. t. város tanácsa, mint elsőfokú iparhatóságnak 1915. évi május hó 22-én tartott üléséből.

204/10729—915. ip. ül. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírá tétetik, hogy a m. kir. minisztériumban 1663/915. M. E. számú rendelete értelmében a gyapjúkészítők f. é. május hó 28-ig a városi tanács által megbízott Naszke Károly városi alszámvivőnél (városgazda) a hivatalos órák alatt azonnali bejelentendők.

Felhívattak ennél fogva mindazon helybeli kereskedők, termelők és gyárosok, kik saját vagy idegen helyiségben készletben vagy más részére gyapjút őrizetben tartanak, hogy azt nevezett alszámvivőnél a fent megszabott határidőig annyal inkább jelentsek be, mint-hogy ellenkező esetben az illető mulasztó két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A mosthivatkozott miniszteri rendelet a városház hirdetési tábláján kifüggesztve van, mely bővebb felvilágosítást nyújt.

A vonatkozó bejelentő-lapok fentnevezett alszámvivőnk hivatalában azonnali beszerezhetők és a felvilágosítások ugyanott beszerezhetők.

Kmf.

Dr. Perisics Zoltán
polgármester.

:: **Ügyes** ::

bognárt keres

a Délmagyarországi

:: **Cukoripar R.-t.** ::

azonnali belépésre.

Ajanlatok és bizonyítvány-másolatok
— a gyár címére küldendők. —

295—33

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Katonáink förmontája a „SZANTÉC“ TETÜPÖR.

Legbiztosabb szer a kiállítás kifüggesztett rajtaival ellen.

Gyóg. tisztekben, drogáriákban, mint „ész szelvi“
csomag (csak a csomag szelvi rajtaival) kapható.
Küldés ellenében a fővárosban „SZANTÉC“ post. útján
mint „mint a jóra“, s a csomag a szelvi útján.
Ahol nem volna kapható oda 3 ábrát utóiratival küld.
Auber gyógytára, Mohács.

303—324

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT
KÜZÜL A „TORONTAI“ POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítőszer a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 30 fillért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása Löffler, Vestun, Portik, Vas, stb. intézetekinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegségei fertőtlenítésére, antiseptikus közfertőtlenítésre (sebekre és daganatokra, kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge piperezappan 1% lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legényesebb bőrre, még csecsemőknél is; szépséget, megpuhítja és illatosítja teszi a bőrt. Egy kísérlet s Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 120 K.

FODORMENTA LYSOFORM

erősen antiseptikus hatása szájjá. Szájbüzt rögön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp eleget egy fél pohár vízre.

Eredeti üvegje 1 korona 60 fillér.

Az összes lysiform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés“ című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

111—3016

Kiadta Pleitz Fer. Pál